

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou v právní věci žalobkyně **P. M.**, bytem O., H. n. 583, doručovací adresa O., T. 25, zast. JUDr. Karlem Vítkem, advokátem se sídlem Olomouc, Dobrovského 25, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha, Křížová 25, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 9. 4. 2015, čj. X, ve věci invalidního důchodu,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou žalobou žalobkyně brojila proti napadenému rozhodnutí, kterým byly zamítnuty námitky a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 16. 2. 2015, č. j. X. Žalobu odůvodnila tak, že posudky o invaliditě, které tvořily podklady pro napadené rozhodnutí a námitkách a předchozí

rozhodnutí žalované, nebyly vypracovány na základě kompletní zdravotní dokumentace žalobkyně, vyšetření nebylo kompletní, nebylo provedeno psychologické vyšetření a nebyly zohledněny všechny zdravotní obtíže žalobkyně. Jelikož zdravotní stav nebyl vyhodnocen v souladu s vyhláškou č. 359/2009 Sb., byla míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně nesprávně vyhodnocena pouze na 20 %. Lidem, kteří byli hospitalizováni spolu s žalobkyní na psychiatrické klinice a trpěli stejnými problémy, byla jinak přiznána invalidita druhého stupně. Zdravotní stav žalobkyně se poslední 2 roky zhoršil. Trpí úzkostně depresivní poruchou, má sociální fobii, prožívá panické stavy, je smutná a bez energie a přemýšlí o sebevraždě; její medikace špatně zabírá. Přežívá jen s pomocí rodiny, sama nemá vlastní zdroj obživy. Žalobkyně nezvládá pracovat ani doma, tím méně by byla schopna práce v zaměstnání. Jedním z významných podkladů pro zpracování posudků byla lékařská zpráva z hospitalizace na psychiatrické klinice, na kterou je však třeba nahlížet v kontextu toho, že žalobkyně zde byla zapojena do terapie s lidmi s podobnými psychickými problémy, necítila se kvůli svým problémům ponižovaná a její stav se tak stabilizoval. Nelze však očekávat, že v běžném pracovním životě na žalobkyni budou brány speciální ohledy. Na základě výše uvedeného se žalobkyně domnívá, že skutečný pokles její pracovní schopnosti činí mnohem více než 20 %; její zdravotní postižení není na místě hodnotit jako lehké, nýbrž jako těžké. V souladu s tímto by měl žalobkyni být přiznán invalidní důchod, a to přinejmenším druhého stupně. Proto žalobkyně navrhuje, aby soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil správnímu orgánu k dalšímu řízení.

[2] Žalovaná se k žalobě vyjádřila tak, že je při svém rozhodování vázána lékařským posudkem, který stanovil míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně na 20 %. Toto posouzení zdravotního stavu považuje žalovaná za objektivní a komplexní a nárok uplatněný v žalobě proto neuznává.

[3] Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 9. 4. 2015 s přihlédnutím ke specifickým souzené věci.

[4] Ze správního spisu se podává, že Česká správa sociálního zabezpečení rozhodla dne 16. 2. 2015 rozhodnutím ve věci sp. zn. X o žádosti žalobkyně o invalidní důchod tak, že tuto žádost zamítla. Rozhodnutí odůvodnila tím, že vlivem nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost žalobkyně pouze o 20 %. Žalobou napadeným rozhodnutím žalované ze dne 9. 4. 2015 byly námitky žalobkyně zamítnuty a bylo potvrzeno citované rozhodnutí ze dne 16. 2. 2015.

[5] Soud provedl k důkazu posudek ze dne 19. 8. 2015, č. j. 2015/2040-OS, vyhotovený posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky v Ostravě ve složení MUDr. S. K. (předseda komise), MUDr. Š. M. a Mgr. P. Š.. Posudková komise prostudovala zdravotní dokumentaci žalobkyně, jejíž obsah v posudku shrnuje. Konkrétně se jedná o zdravotní dokumentaci praktického lékaře MUDr. M. Z., lékařský nález MUDr. Z. MBA, lékaře psychiatrické nemocnice ve Šternberku, ze dne 6. 1. 2015, propouštěcí zprávu Psychiatrické kliniky Fakultní nemocnice v Olomouci ze dne 31. 7. 2014, propouštěcí zprávu Psychiatrické nemocnice ve Šternberku ze dne 4. 12. 2014 a ambulantní psychiatrické vyšetření MUDr. S. ze dne 17. 12. 2014. Při jednání posudkové komise byla žalobkyně vyšetřena přítomným psychiatrem MUDr. M.. Ten vyhodnotil její psychomotorické tempo jako přiměřené, odpovědi jako obsahově správné a přiléhavé. Po dobu jednání nebyly na žalobkyni patrné známky úzkosti ani deprese, nebyly viditelné ani jejich vegetativní příznaky. V popředí byla spíše simplexní osobnost s pythiatickou reaktivitou. Fakta z propouštěcích zpráv Fakultní nemocnice v Olomouci a Psychiatrické nemocnice ve Šternberku potvrzují u žalované dlouholetou poruchu osobnost s pythiatickými rysy; nejsou zde známky psychózy či deprese, pouze subdepresivní stavy. Žalobkyně je trvale plně orientovaná, psychomotorické tempo má v normě, myšlení má koherentní, náhled dobrý. Jde maximálně o lehké postižení, které výrazně nenarušuje její aktivity, nelze prokázat ani výrazné narušení sociálních vztahů. Žalobkyně nemá žádné fyzické ani smyslové omezení. Případné psychické omezení by se mohlo vztahovat k psychicky náročné práci, tu však dle své pracovní historie ani nikdy nevykonávala; žalovaná má základní vzdělání a v minulosti pracovala převážně jako dělnice či uklízečka. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně byla k rozhodnému datu smíšená porucha osobnosti a porucha přizpůsobení, přičemž toto zdravotní postižení je uvedeno v příloze k vyhlášce č. 359/2009 Sb. v kapitole V, položce 7a; nejedná se u ní o neurotickou poruchu uvedenou pod položkou 5, ani o postižení uvedené pod položkami 7b a 7c. V rámci uvedeného rozmezí poklesu pracovní schopnosti 5 % až 10 % vyhodnotila posudková komise pokles pracovní schopnosti žalované na 10%.

[6] Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

[7] Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

[8] Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla

- a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
- b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
- c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

[9] Podle § 39 odst. 4 písm. b) zákona o důchodovém pojištění při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav.

[10] Podle § 26 zákona o důchodovém pojištění za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se pro účely tohoto zákona považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok.

[11] V souzené věci byla sporná otázka skutková, tj. zdravotního stavu žalobkyně a stupně její invalidity. Ve správním řízení byl posouzen zdravotní stav žalobkyně a jeho dopad na pracovní schopnost dvakrát, v obou případech s výsledkem, že nejde o žádný stupeň invalidity. V soudním řízení správním byl stav žalobkyně posouzen se stejným výsledkem.

[12] Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. I tyto posudky nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. a v případě potřeby může zejména uložit též zpracování posudku

soudem ustanoveným znalcem z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především.

[13] Správní soud tedy sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise či znalce, o němž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku – srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003 čj. 4 Ads 13/2003 - 54, rozsudek ze dne 3. 4. 2013 čj. 6 Ads 158/2012 - 24 a mnohé jiné), případně – namítal-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).

[14] V závěru soudem provedeného dokazování nebyl spor o nesprávném složení PK MPSV anebo o odbornosti znalců, soud se tak dále zabýval toliko otázkou, zda posudky PK MPSV a znalců obstojí v testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti.

[15] Požadavek úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise, resp. znalec musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a musí své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav žalobkyně byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jí tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb.), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní

schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky č. 359/2009 Sb., přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb.

[16] Soud konstatuje, že posudek Posudkové komise MPSV ČR nárokům testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti dostál. Posudková komise shromáždila zdravotní dokumentaci žalobkyně v úplnosti a posoudila její zdravotní stav komplexně, soud ani nemá důvod pochybovat o úplnosti a správnosti stanovených diagnóz. Posudková komise ve znaleckém posudku své závěry podrobně přesvědčivě, pečlivě a logicky v souladu s posudkovými kritérii zdůvodnila. Posudková komise zařadila rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pod kapitolu V položku 7a přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb.

[17] Soud shrnuje, že závěr Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě je shodný s posouzeními učiněnými ve správním řízení v tom, že žalobkyně není vůbec invalidní.

[18] Podle V položky 7a přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 5 až 10 %, jsou zdravotním postižením poruchy osobnosti - stavy se zhoršenou sociální adaptabilitou, zvýšenou konfliktností, dysharmonickými postoji a chováním, s narušením vztahů a společenské komunikace nebo osobnosti anomální, akcentované.

[19] Soud považuje vzhledem k přesvědčivému vysvětlení a citovanému stanovení postižení za přiléhavé hodnocení Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě s odkazem na výše uvedenou jeho argumentaci, akceptovanou soudem.

[20] V souzené věci nešlo o případ hraničního posuzování věci, kdy bylo stěžejí možné jasně stanovit hranici mezi dvěma postiženími a odpovídajícími ustanoveními citované vyhlášky, čili případ možné aplikace zásady v pochybnostech ve prospěch žadatele – *in dubio pro libertate* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2013, čj. 6 Ads 45/2013 - 25).

[21] Žalobkyně namítala, že posudky o invaliditě, které byly podkladem pro rozhodnutí správního orgánu nebyly zpracovány na základě kompletní zdravotní dokumentace. Tuto námitku však nijak dále nerozvedla, pouze navrhla k prokázání

svých tvrzení vyžádání zdravotní dokumentace od MUDr. D. P., která je novou praktickou lékařkou žalobkyně a zprávu psycholožky PhDr. M. L.. Soud tyto důkazy neprovedl. Zprávu praktické lékařky MUDr. P. soud nevyžádal z toho důvodu, že správním rozhodnutí je v soudním řízení přezkoumáváno s ohledem na stav ke dni jeho vydání. Jelikož se jedná o novou praktickou lékařku žalobkyně, považoval soud provedení tohoto důkazu za neúčelné a nadbytečné. Stejně tak soud nevyžádal zprávu psycholožky PhDr. L., neboť v obou případech, kdy došlo k posuzování zdravotního stavu v průběhu správního řízení a stejně tak i v soudním řízení správním byli přítomni zúčastnění lékaři s odborností psychiatrie, kteří jsou zcela kompetentní k posouzení toho typu zdravotního omezení, o které se u žalobkyně jedná. Namítané nezohlednění názoru klinického psychologa nemůže být považováno za vadu rozhodnutí, která by spočívala v tom, že by správní orgán vycházel z neúplné zdravotní dokumentace.

[22] Závěrem soud shrnuje, že žalovaná vydala rozhodnutí v souladu se zákony, správně přijala skutkový stav zjištěný soudem v předcházejícím řízení, vybrala správně právní předpisy, pod které jej subsumovala a z toho vyvodila v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil. Vzhledem k výše uvedenému soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

[23] Úspěšná žalovaná a neúspěšná žalobkyně nemají právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to

neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Olomouci dne 14. 9. 2015

Za správnost vyhotovení:
Markéta Chrudinová

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně